

WAAR KOMT AA ONTSTEKING VANDAAN?

Adhesieve Arachnoiditis (AA) is een ontstekingsziekte waarbij de zenuwwortels van de cauda equina door verklevingen vastzitten aan het arachnoïdale membraan, de binnenste bekleding van de wervelkanaalwand. “It is” betekent ontsteking. De aandoening Arachnoiditis werd voor het eerst benoemd in 1873.

BASISFEIT EN VRAAG: Om AA te krijgen, moet er zowel ontsteking zijn in de zenuwwortels van de cauda equina als in het arachnoïdale membraan. De kernvraag is: wat kan chronische ontsteking tegelijk in twee verschillende weefsels veroorzaken?

GESCHIEDENIS VAN OORZAKEN: Tussen ongeveer 1850 en 1950 waren de belangrijkste oorzaken van AA bacteriële infecties zoals gonorroe, tuberculose en syfilis. In de tweede helft van de 20e eeuw was de voornaamste oorzaak onoplosbare oliekleurstoffen (bijv. pantopaque, myodil) die werden gebruikt bij röntgenfoto's van de wervelkolom.

DE 21ste EEUW: Vanaf ongeveer 2005 begonnen er weer regelmatig gevallen van AA te verschijnen in pijnklinieken. Behalve bij enkele gevallen van de ziekte van Lyme en accidenteel trauma aan de wervelkolom, leek AA vooral samen te hangen met invasieve medische ingrepen aan de wervelkolom, waaronder epidurale injecties, ruggenprikken en operaties. Het idee dat invasieve medische ingrepen chronische (levenslange) ontsteking in zowel de cauda equina als het arachnoïdale membraan kunnen veroorzaken, is grotendeels verworpen. Daardoor worden sommige van deze ingrepen nog steeds als standaardzorg toegepast.

DE VERHELDERENDE ONTDEKKING – VIRALE REACTIVATIE: Uit overvloedig onderzoek blijkt nu duidelijk dat sommige virussen, vooral het Epstein-Barr-virus (EBV), normale parasieten zijn in menselijke lymfocyten. Ze kunnen in tijden van stress opnieuw actief worden, weefsel binnendringen en/of auto-antilichamen (auto-immuniteit) produceren die weefsel aanvallen en chronische ontstekingen veroorzaken. Onze studies tonen aan dat vrijwel alle mensen met AA een reactivatie hebben gehad van EBV of een ander virus. Dit geldt voor zowel patiënten die een invasieve medische procedure aan de wervelkolom hebben ondergaan als voor patiënten die dat niet hebben gedaan.

ONDERZOEKSCONCLUSIE: Onze bevindingen leiden ons tot de overtuiging dat de stress van invasieve medische procedure aan de wervelkolom EBV kan reactiveren, wat vervolgens chronische ontsteking en verklevingen in het wervelkanaal veroorzaakt. Het is ook mogelijk dat een invasieve medische procedure aan de wervelkolom om een legitieme medische reden werd uitgevoerd bij iemand die al een actieve EBV-activatie had. Kortom: een combinatie van een invasieve medische procedure aan de wervelkolom en EBV-activatie kan AA veroorzaken.

KLINISCHE AANBEVELINGEN: Iedereen die na invasieve medische procedure aan de wervelkolom rugpijn ontwikkelt, samen met andere AA-symptomen zoals het gevoel van water dat over de huid loopt of brandende voeten, moet een volledig EBV-bloedonderzoek krijgen (geen infectieuze mononucleose (Pfeiffer)).